

II. ΕΙΣ 'ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΝ.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχον ἐπιχειρήσει τὴν ἔκδοσιν τοῦ 26^{ου} ἀποσπάσματος ὡς ἐξῆς: „ἄνθρωπος ἐν εὐφρό[σύν]η φάος ἄπτει [τα]ι ἑαυτῷ ἀποθανῶν [ἀποσβεσθεῖς ὄψεις], ζῶν δὲ ἄπτειται τεθνεῶτος εὐδῶν, ἀποσβεσθεῖς ὄψεις, ἐγρηγορῶς ἄπτειται εὐδοντος“¹⁾ (A. N. Zoumpos, *Interprétation philosophique du vingt-sixième fragment d'Héraclite: Revue des Études Grecques* 59—60 (1946—47) σ. 1—7, ἰδὲ σ. 3—4. Ἐὰν νῦν ἀποδεχθῶ τὴν παραδεδομένην γρηφὴν τοῦ κώδικος (= codex Laurentianus V 3 (=L) τοῦ 11^{ου} αἰῶνος) „ἄπτειται“, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβάλω τὸ „φάος“ εἰς γενικὴν „φάους“²⁾, διότι τὸ „ἄπτομαι“, συντάσσεται μετὰ γενικῆς: ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκ δευτέρου ἐπαναλαμβάνόμεναι λέξεις „ἀποσβεσθεῖς ὄψεις“ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐπεξήγησις τοῦ „εὐδῶν“ καὶ νὰ ἐξωβελισθῶσιν, ὡς ἄλλως τε συνέβη καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς μετοχῆς „ἀποθανῶν“, καθ' ἣν αἱ ἔπειτα λέξεις „ἀποσβεσθεῖς ὄψεις“ ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπεξήγησις τῆς ἀνωτέρω μετοχῆς καὶ ἐξωβελισθησαν³⁾).

Ἡμεῖς ἐκδίδομεν τὸ κείμενον τοῦ μνημονευθέντος ἀποσπάσματος ἐκ νέου ὡς ἐξῆς: „ἄνθρωπος ἐν εὐφρό[σύν]η φάους ἄπτειται ἑαυτῷ ἀποθανῶν [ἀποσβεσθεῖς ὄψεις]. ζῶν δὲ ἄπτειται τεθνεῶτος εὐδῶν, [ἀποσβεσθεῖς ὄψεις] ἐγρηγορῶς ἄπτειται εὐδοντος“⁴⁾.

Ἐθῆναι.

Ἄ. Ν. Ζοῦμπος.

¹⁾ Ἄπ. 26 = Κλήμ. Ἀλεξ., Στρωματεῖς IV, XXII. 141 (Π. 310, 21 Stählin) ἢ παρὰ Diels — Kranz⁵⁾ ἐρμηνεία τοῦ μνημονευθέντος ἀποσπάσματος ἔχει ὧδε: „Der Mensch rührt (zündet sich) in der Nacht ein Licht an, wann sein Augenlicht erloschen. Lebend rührt er an den Toten im Schlaf; im Wachen rührt er an den Schlafenden“.

²⁾ Ἰδὲ τὴν ἀνωτέρω διόρθωσιν τῶν O. Stählin καὶ E. Schwartz ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἡμετέρᾳ ἐργασίᾳ (= *Interprétation Philos.* κτλ. ἐν *Revue des Ét. Grecques* 1946/47 σ. 2).

³⁾ Ὁ ἐπεξεργασθεὶς τὴν ἔκδοσιν τοῦ H. Diels (= *Frgm. d. Vors.*), ἀποθανῶν ἐσχάτως, W. Kranz, ὡς καὶ ὁ κλασσικὸς φιλόλογος τοῦ Ἀμβούργου Bruno Snell (= *Die Frgm. d. Herakl.*) ἀποδέχονται τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος „φάος“, ὡς καὶ οἱ πλείστοι ἐκδίδται, ἐν ᾧ συγχρόνως υἱοθετοῦσι τὴν παλαιὰν διόρθωσιν τοῦ Wilamowitz ἐξοβελίζοντες τὴν μετοχὴν „ἀποθανῶν“.

Καθ' ἡμᾶς ἐξοβελιστάται τυγχάνουσιν αἱ λέξεις „ἀποσβεσθεῖς ὄψεις“ καὶ διατηρητέα ἡ μετοχὴ „ἀποθανῶν“, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὑπάρχει ὡς ἀντίθεσις τῆς μετοχῆς ταύτης („ἀποθανῶν“) ἡ μετοχὴ „ζῶν“ ἀκολουθῶν ἀμφότεροι πάλιν διατηροῦσιν ὁρθῶς τὴν μετοχὴν „εὐδῶν“ καὶ ὀβελίζουσι τὴν ἐπεξήγησιν αὐτῆς „ἀποσβεσθεῖς ὄψεις“.

⁴⁾ Πρβ. καὶ Ἄ. Ν. Ζοῦμπον, Ὁ Ἡράκλειτος εἰς τὰς ἐκδόσεις Diels⁴⁾ καὶ Diels — Kranz⁵⁾: *Νέα Ἑστία* 70 (1961) σ. 1552 — 1554.